№ 130

GAZETA PORANNA.

WARSZAWA

Niedziela dnia 16 Maja 1841 roku.

Piśmiennictwo Krajowe, najtańszy tygodnik literacki w Warszawie razem z Gaz: Poranną przy której wychodzi, kosztuje na mies. zł. 2 gr. 20 bez roznoszenia. Kantor Główny przy ul: Trębackiej Nr. 630.

Londyn 7 maja. — Torysowie ze wszech stron przygotowują się do uporczywéj walki przeciw ministrom i zamiarowi ich względem redukcyi cła. Właściciele plantacyi zachodnio-indyjskich, handlarze drzewa z Kanady i angielscy właściciele ziemscy zawarli związek zaczepny i odporny. — W rozmaitych wydziałach ministeryalnych odbyły się témi dniami układy między deputacyami różnych klas interesowanych i między ministrami, częścią za utrzymaniem, częścią za zmianą teraźniejszego prawa o cle. Dzienniki ministeryalne oznajmują nadto, że ministrowie przy wnioskach swoich, mianowicie o prawie zbożowém, przez niektórych konserwatystów broniących miejsc fabrycznych, szczególniéj przez Panów Lascelles i Townley Parker wspierani będą.

Pułkownik Sir Henryk Pottinger już odjechał do Chin, gdzie zastąpi kapitana Elliot; jest on zupełnie umocowany do załatwienia wszelkich nieporozumień. Wiadomość urzędowa o odwołaniu Elliota, pisze *Globe*, wzbudziła tu wielkie ukontentowanie; sądzono bowiem, że nie miał on dość energii dla przywiedzenia do końca sprawy chińskiéj. Minister przytém oznajmił, że rząd angielski odrzucił umowę kapitana Elliot z kommissarzem, któréj, jak się teraz pokazuje, Cesarz chiński niepotwierdził; atoli potrzeba czekać na bliższe wiadomości o jéj szczegółach. — Zawieszenie broni trwa ciągle, być jednak bardzo może, że kroki nieprzyjacielskie na nowo się rozpoczną. W skutek téj pogłoski dziś herbata znowu o 10 procentu w górę poszła.

Donoszą z Montewideo pod d. 22 lutego, że mieszkańcy tamtejsi w wielkiéj byli obawie z powodu nastąpić mającego wkroczenia wojsk rzeczypospolitéj argentyńskiéj pod Rozasem i Oribem, którym udało się wyrugować z owéj rzeczypospolitéj unitarysów pod dowództwem Lavalla i La Madrida. — Rozas w krajach przez armią swoję zajętych, zwykł wypuszczać na wolność niewolników, dla tego więc za zbliżeniem się jego, mieszkańcy wschodniéj rzeczypospolitéj obawiają się najokropniejszych skutków. — Rząd wydał niebaczny rozkaz odwetu dla Buenos-Ayres, lecz oba okręty wysłane dla krążenia przy Buenos Ayres, zostały na miejscu ogołocone z ludności i wydane Rozasowi.

Z okręgów fabrycznych coraz głośniejsze dochodzą nas skargi na zbytek odpoczynku i idące zatém ograniczenie pracy; w wielu fabrykach w Hyde, Ashton i innych miejscach pracują tylko 4 dni w tygodniu, a robocza klassa w wielkim znajduje się niedostatku.

Owdowiała Królowa wróciła do zdrowia, spodziewaną jest w tych dniach z powrotem z Sudbury-Hall.

Przybył tu z Indyj zachodnich statek pocztowy *Tyrian*, który d. 31 marca z Jamaiki, a 5 kwietnia z przylądku Haytien wyruszył, lecz i on nie przywozi żadnéj wiadomości o parostatku *Prezydent*.

W grudniu r. z. przybył do Australii pierwszy raz jeden parostatek i w Port Philipp z wielką radością był przyjęty; przeznaczeniem jego będzie utrzymanie żeglugi między Port Philipp, Launceston i Sydnej.

Admirał Thomas został w miejsce admirała Ross mianowany dowódzcą angielskiéj eskadry na oceanie spokojnym.

W razie powszechnych wyborów parlamentowych, Kommodor Napier chce wystąpić jako kandydat z Maryleboune. Britania utrzymuje, że rozwiązanie parlamentu jest stanowczém, jeżeli wnioski Lorda John Roussell o prawie zbożowem, których z pewnością wszyscy oczekują, zostaną odrzucone.

Paryż 6 maja. — Wczoraj jako w rocznicę śmierci Cesarza, odprawioną została w kościele inwalidów msza żałobna. Chór przybrano fioletowym aksamitem, ozdobionym zbrojami, sztandarami i trofeami; kościół był pysznie oświecony. Nad katafalkiem umieszczono sztandar z herbem Cesarskim a nad nim złotego orła z rozpostartemi skrzydłami. Przy katafalku leżała na poduszce korona przez miasto Cherbourg złożona. Po bokach stali adjutanci królewscy, parowie i deputowani, oprócz tego przytomni byli obrzędowi marszałkowie Moncej, Grouchy i Gérard, oraz admirał Duperré, jenerałowie Gourgaud i Petit, panowie Las Cases i Marchand, ksiądz Coquereau i niektórzy członkowie kommissyi niegdyś wysłanéj do Śéj Heleny. W środku kościoła widziano wielu oficerów różnéj broni a niektórych w mundurach z czasów cesarstwa. Inne wszystkie miejsca zajmowali gwardziści narodowi, urzędnicy cywilni i Damy; gwardye honorowe uszykowały się w kościele i kaplicy Śgo Heronima podobnie jak chór ozdobionéj. Proboszcz inwalidów odprawił mszą Śtą, przy któréj grała muzyka 66 pułku pieszego. Poczem marszałek Moncey, jenerał Petit, adjutanci, udali się do kaplicy Śgo Hieronima, gdzie w obec marszałków, jenerałów, parów, deputowanych i wyżéj wymienionéj kommissyi odebrał z rąk mera miasta Cherburg złotą koronę, którą umieścił na trumnie Cesarza.

Nadeszłe dziś listy z Algieru pod datą d. 28 kwietnia mało zawierają wiadomości. Niepogoda była przyczyną opóźnienia wymarszu kolumny wojsk mających uprowidować Milianę. 22 gubernator i Książęta nocowali w Duera, 23 byli w Blidah, gdzie armija aż do 26 przebywała. D. 28 miano zamiar udania się do Chiffa. W okolicy 5 do 6 mil wszystko w Algierze było spokojnie. Miliana jest celem teraźniejszéj wyprawy, postanowiono jednak, że Medeah będzie punktem środkowym działań dywizyi algierskiéj, w czasie wielkiéj wyprawy, która nastąpi dopiero w czerwcu. Dwa korpusa armii jednocześnie działać będą przeciw wojskom emira, jeden oparty o Medeah, drugi o Maskarę.

Jeden z wyższych urzędników ministeryum handlu wyjechał do Londynu, dla uzalenia się o nadużycie trnktatu między Angliją i Francyą zawartego, co do rybołostwa na wybrzeżach angielskich.

Królowa Krystyna hiszpańska d. 7 b. m. w towarzystwie margrabiego Dalmacyi oczekiwaną jest w Paryżu.

Według gazety sądowéj pan Girod de l'Ain dnia 10 b. m. przedstawi izbie parów raport o procesie Darmesa. Obrady nad tym procesem zaczną się 20 lub 21 b. n.

Tulle 3 maja. — Na posiedzeniu sądu dziś znajdowała się liczna publiczność, wiedziano bowiem że pani Lafarge osobiście stawić się będzie. O 9 prezes zagaił posiedzenie a wkrótce wprowadzono oskarżoną. Zdrowie jéj zdaje się być znowu przywrócone, zawsze nosi ona żałobę. Wyraz jéj twarzy jest ten sam, często spokojny, łagodny, uśmiechający się, który w jednéj chwili stanie się pełnym gniewu i pogardy. Gdy usłyszała nazwisko pani Leautand, rysy jéj przedstawiły gorzką ironią i głęboką nienawiść. Prezes zapytał czyli pani Lafarge skazanéj na dozywotnią pracę przymusową, można wytoczyć drugi proces? Pan Lachaud obrońca oskarżonéj utrzymywał, że jako moralnie zmarła przed sądem stawać nie może. Pan Corally krewny rodziny Leautand, zwrócił na to uwagę iż pani Lafarge ciągle grozi i sama pragnie stawać przed sądem aby w rozstrzygającéj chwili mogła wybiegami utrudzać bieg sprawiedliwości. Ho-

nor familii został skrzywdzonym, przeto proces winien mieć miejsce. Obaj adwokaci przez cały czas posiedzenia to przedwstępne pytanie rozbierali. Jutro nastąpi dalszy ciąg téj sprawy.

Amsterdam 7 Maja, Handelsblad donosi w tajemniczym artykule o testamencie jednego Francuza, który oddawna zostając w służbie holenderskiéj, umarł w Bruxelli, pozostawiwszy ważne papiery, rzucające wielkie światło na świeże wypadki polityczne. Papiery te, przesłano Królowi Belgickiemu.

W tych dniach spodziewany tu jest Książę Joinville.

Rzym 29 Kwietnia. Dziś odjechał stąd do Marsylii Monsignore Capaccini w towarzystwie Opata Tigeri na francuzkim parostatku, udając się przez Civita vechia. Stamtąd prałat ten udaje się do Strasburga i ponad Renem do Hollandyi, gdzie ma zawrzeć umowę względem katolików holenderskich. Książę Canino wyjechał na północ Włoch dla widzenia się z stryjem swoim Hrabią Survilliers (Józefem Bonaparte), który dla słabości zdrowia otrzymał pozwolenie udania się do Genua, lub Nizza.

Neapol 27 Kwietnia. Z początkiem przyszłego miesiąca J. K. W. Książę Leopold Salerneński, wuj Królewski, z małżonką i córką swoją udaje się do Wiednia, gdzie ta ostatnia ma zaślubić Arcyksięcia Fryderyka, syna Arcyksięcia Karola. Potem siostra Królewska Donna Marya Karolina, Ferdinanda ma połączyć się węzłem małżeńskim z dziedzicznym Księciem Modeny.

Madryt 29 Kwietnia. Wczoraj rozpoczęły się w obu izbach obrady nad liczbą rejentów a naprzód pan Heros (minister spraw wewnętrznych, za Mendizabala w roku 1835 poufny przyjaciel Arguellesa i Kalatrawy) mówił za potrójną rejencyą, utrzymując, że w razie powierzenia téj władzy jednéj osobie, należy takową wybrać w krwi Królewskiéj.

Z każdym dniem stronnicy potrójnéj rejencyi tracą przychylnych sobie. Jeszcze przed wczorajszem posiedzeniem sądzili, że na kongresie 120 a w senacie 30 przychylnych liczyć będą i w skutku tego postanowili prezesa ministrów (Esparterego) prezesa senatu (Hr. Abmodovar) prezesa kongressu (Arguellesa) mianować rejentami. Ostatni oświadczył jednak, że wraz Esparterem władzy téj sprawować nie będzie. Mimo słusznéj niespokojności o wypadek obrad powyższych w Madrycie, zwykły bieg rzeczy zakłóconym nie jest i na nic podobnego niezanosi się.

Konstantynopol 17 Kwietnia. — Sułtan wydał do Wezyra Wielkiego firman zbijający pogłoskę o zamierzanéj zmianie obecnego systemu rządowego, w którym zapewnia, że od chwili wstąpienia na tron, zamiarem jego było utrzymanie spokojności narodowéj i zapewnienie pomyślności powierzonego mu przez Opatrzność ludu. Dla osiągnienia tak pożądanego celu zaprowadzone zostało ulepszenie w systemie rządowym, który doskonalił się w miarę doświadczenia. Sułtan polega na pomocy ministrów swoich i wzywa Wezyra aby im objawił tę jego nadzieję.

W Kandyi ciągle trwają jeszcze niespokojności, a powstanie mianowicie wybuchło w skutek uszłych do Grecyi Kaudiotów i pewnéj liczby przybyłych do Krety greckich poddanych. Słychać, że Porta wyśle znowu wojsko do Kandyi dla przywrócenia tam porządku.

Alexandrya 21 Kwietnia. Ciągle tu panuje niepewność o zmianie hatyszeryfu z d. 13 Lutego (patrz wczorajszą gazetę) co jest powodem spaczenia interesów, a rząd przy nowych reformach, które zaprowadzić postanowił, przymuszonym jest ciągle zajmować się uzbrojeniami. Gwardya narodowa tu i w Kairze rozpoczęła zwykłe ćwiczenia, wojska wznoszą baterye na wszystkich punktach które mogą być attakowane.

Parostatek, który miał tu przywieść Konsulów 4 mocarstw dotąd nie przybył.

Bombay 1 Kwietnia. W Pendszabie ciągle trwa spór między SzereSingem a wdową zmarłego Księcia, przez co rząd wschodnio-

indyjski zmuszonym się ujrzał zgromadzić pod Firuzpur obserwacyjny Korpus 25.000 ludzi, aby w razie potrzeby być w pogotowiu do wymarszu. Część najlepszego wojska SzereSinga podniosła bunt, została rozpuszczoną i nowy pobór nakazano. Lecz wojsko to pod przewodnictwem Malkontentów jest jeszcze straszniejszym nieprzyjacielem.

W państwie Sind Anglicy małą odnieśli klęskę. Oddział ich wysłany był pod dowództwem Pułkownika Wilson, dla odebrania od Kajuków należnego szachowi Sudszy haraczu 5002 funt. szter. Naczelnik tego pokolenia sprzeciwił się żądaniu Anglików i d. 20 Lutego odparł ich od stolicy swojéj zwanéj Sibi lub Kojjuck—samego Pułkownika ciężko raniwszy. Późniéj jednak ustąpił dobrowolnie a Anglicy miejsce to zajęli. Korpus angielski Jenerała Brooks przeznaczony do Kabulu wraca spiesznie, potwierdza się bowiem, że Yar Mahomed pierwszy minister Szacha Kamrama z Heratu, wyruszył do Kandaharu dla złożenia z tronu Szacha Sudszy protegowanego przez Anglików. Pułkownik Todd i inni angielscy emissaryusze na dworze w Heracie, także stamtąd wyjechali. Słychać, że Persowie znowu mają zamiar wyruszyć przeciw Heratowi.

N O W E   N U T Y.

Ulubiony Karnawał Wenecki grywany przez P. Hauser w czasie jego koncertów w Warszawie dawanych, ułożony na pianoforte, wyszedł w składzie muzyki Ig. Klukowskiego złoty 1 gr. 15.

Wiadomości handlowe.

Na ostatnich targach warszawskich i pragskich płacono za korzec żyta zł. 17 gr. 2; pszenicy zł. 25 gr. 8; grochu polnego zł. 18 gr.—; cukrowego zł. 23gr.—; fasoli zł. 36 gr. 15; jęczmienia zł. 16 gr. 19; owsa zł. 11 gr. 18; mąki pszennéj przedniéj zł. 37 gr. 25; ordynaryjnéj zł. 40 gr. 8; żytniéj pytlowéj zł. 25 gr. 10; kaszy jaglanéj zł. 38 gr. 12; gryczanéj zwyczajnéj zł. 30; gr.—; drobnéj zł. 50 gr. 15 perłowéj z. 61; ordynaryjnéj zł. 16 gr. 26; słomy centnar 100-funt. zł. 2 gr. 2; siana zł. 3 gr. 6; sążeń drew sosnowych zł. 43; wół dobry duk. 15; średni 12, lichy 9; cielę zł. 20; baran zł.—; wieprz dobry zł. 90; średni zł. 72; lichy 54; masła funt. zł. 1 gr. 6; słoniny funt gr. 20; kartofli kor. zł. 4 gr. 25; okowity 10 pr. garn. zł. 5 gr. 3; szumówki 6 pr. zł. 3 gr. 2.

W ogóle znajdowało się na targu w Pradze dnia 14 Maja wołów sztuk 417, wieprzy 633, cieląt 874.

O B W I E S Z C Z E N I E.

B a n k   P o l s k i.

Podaje niniejszem do wiadomości, iż w d. 20 Maja (1 Czerwca) b. r. rozpocznie się o godzinie 10 z rana w Sali Giełdowéj sprzedaż przez publiczną licytacyę kosztowności w Banku zastawionych a niewykupionych na terminie. Licytacya ta odbywać się będzie codziennie, wyjąwszy święta, aż do zupełnego tychże kosztowności wyprzedania.

Właściciele przeto zastawów, którzy na terminie nieopłacili należytości i nieuzyskali dalszéj prolongacyi, zgłosić się zechcą do Kantoru Banku najpóźniéj na dni 7 przed rozpoczęciem licytacyi, celem zwrócenia zaciągnionéj pożyczki.

W Warszawie dnia $^{16}/_{28}$ Kwietnia 1841 r.

Sadca Stanu Prezes, *Lubowidzki.*

(2 raz) Sekretarz Jeneralny, *Łubkowski.*

Dyrekcya Mennicy Warszawskiéj.

Podaje do powszechnéj wiadomości, iż dnia $^{7}/_{19}$ Maja r. b. w Biórze Dyrekcyi o godzinie 11éj przed południem, odbędzie się licytacya głośna na dostawę do Mennicy żelaza kutego fryszowanego wyborowego centnarów 500,—stosownie do warunków i wykazu, które każdego czasu w Biórze Dyrekcyi mogą być odczytane.—Vadium złp. 3000 wynosi.

w Warszawie d. 19 Kwiet. (1 Maja) 1841

p. o. Dyrektora, *Biernacki.*

Członek Dyrekcyi, *Pusch.*

(3 raz) Sekretarz *Ginett.*